

Με τις αναμνήσεις της προσφυγιάς

Όπου και να περπατάς στη Νίκαια συναντάς τις «χαμένες πατρίδες».....

Εκτός από τα «προσφυγικά», τα σπίτια δηλαδή με τις δύο σκάλες δεξιά-αριστερά και την ξύλινη οροφή, περπατάς σε δρόμους που ξυπνούν αναμνήσεις με τα **ΟΔΩΝΥΜΙΑ** τους. Είναι αυτά τα ονόματα που ζωντανεύουν την ιστορία και αποτίουν φόρο τιμής σε πρόσωπα, γεγονότα και πόλεις. Είναι σημαντικό να τα διατηρήσουμε ως σημεία αναφοράς, γιατί όποιος τιμάει και γνωρίζει την ιστορία του μπορεί να ελπίζει και σε ένα καλύτερο μέλλον όπου τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου μας δεν θα αλλοιωθούν. Για να κατανοήσουμε καλύτερα τη σημασία κάθε οδωνύμιου, παραθέτουμε παρακάτω εν συντομία πληροφορίες για τη σημασία του.

A

Οδός Αδάνων: Πήρε το όνομα της από την ομώνυμη πόλη Άδανα στη νότια Τουρκία. Τα Άδανα αποτελούσαν έδρα Μητροπόλεως και ως το 1922 λειτουργούσε ορθόδοξος μητροπολιτικός ναός. Η ελληνική κοινότητα ήταν ακμαία, ενώ λειτουργούσαν νηπιαγωγεία, δημοτικό σχολείο, Παρθεναγωγείο, Αρρεναγωγείο και Ελληνική Σχολή, δύο Λέσχες, κινηματογράφος και κοινοτικά καταστήματα.

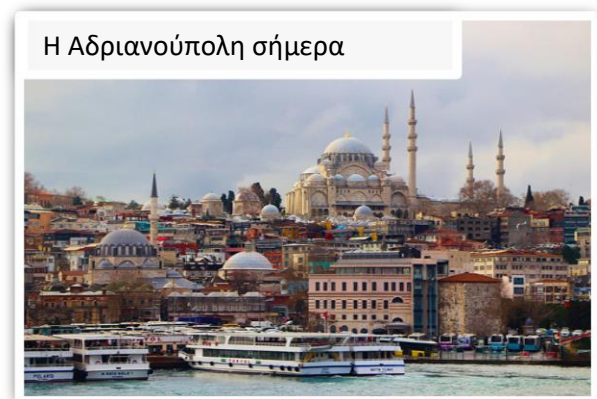
Οδός Αδραμυττίου: Το Αδραμύττιον ήταν αρχαία πόλη των δυτικών παραλίων της Μ. Ασίας απέναντι της νήσου Λέσβου. Η πόλη είχε χτιστεί αμφιθεατρικά στους πρόποδες και στις πλαγιές του όρους με θέα προς την θάλασσα. Έως το 1922 η πόλη παρουσίαζε ακμαίοτατο εμπόριο και παράγαγε ελιές, καρπούς, σιτηρά κ.α. Κατά την καταστροφή οι κάτοικοί της κατέφυγαν στη Μυτιλήνη και όσοι παρέμειναν πίσω σφαγιάσθηκαν.

Οδός Αδριανούπολεως: Η Αδριανούπολη, η οποία πήρε το όνομα της από τον αυτοκράτορα Αδριανό, είναι κτισμένη στην συμβολή του Έβρου και των παραποτάμων του, Άρδα και Τούντζα στην Ανατολική Θράκη. Αλώθηκε το 1361 από τους Τούρκους, ενώ το 1821 ξέσπασαν φοβερά αντίποινα εναντίον των Ελλήνων της Αδριανούπολεως. Ένα από αυτά ήταν και ο απαγχονισμός του πρώην Πατριάρχη Κύριλλου ΣΤ'. Η πόλη χάθηκε τον Οκτώβριο του 1922 μαζί με την υπόλοιπη Ανατ. Θράκη.

Οδός Αθύρων: Τα Άθυρα ήταν χωρίο και ομώνυμος ποταμός της Ανατ. Θράκης μεταξύ της Σηλυβρίας και της πόλης του Βυζαντίου. Κατέχει σημαντική στρατηγική θέση και για αυτό την είχαν οχυρώσει οι Βυζαντινοί. Βρίσκεται στην οδό από Ραιδεστό προς Κων/πολη και είναι γνωστή από την αρχαιότητα.

Η Σφαγή του Αϊδινίου

Η Αδριανούπολη σήμερα

Οδός Αϊδινίου: Το Αϊδινίο είναι πόλη κτισμένη στην κοιλάδα του Μαιάνδρου ποταμού. Το 1390 οι Τούρκοι την κατέλαβαν αφού κατέσφαξαν τους κατοίκους της. Στις 9 Μαΐου του 1919 το 4ο Σύνταγμα κατέλαβε και ελευθέρωσε την πόλη. Λίγο αργότερα οι Τούρκοι επιτέθηκαν στην Ελληνική Φρουρά και επί τρεις ημέρες λεηλατούσαν, πυρπολούσαν και κατέσφαξαν τους κατοίκους, πριν ανακαταλάβουν την πόλη οι Ελληνικές δυνάμεις.

Οδός Αρμενίων Αγωνιστών: Στη μνήμη των Αρμενίων αγωνιστών κατά την Αρμενική γενοκτονία του 1914 από τους Τούρκους.

Οδός Αρμενίων Προσκόπων: Στη μνήμη των σφαγιασθέντων Αρμενίων προσκόπων στους διωγμούς εναντίον των Αρμενίων από τους Τούρκους κατά την Αρμενική γενοκτονία.

Οδός Ατταλείας: Η Σαττάλεια ή Σατάλια-Σατέλια κατά την Βυζαντινή ονομασία της. Βρίσκεται στην νότια Μ. Ασία και είναι χτισμένη στα παράλια της Μεσογείου. Το 1307 την κατέλαβαν οι Σελτζούκοι και το 1373 καταλήφθηκε από τους Τούρκους. Πριν το 1870 λειτουργούσε τριτάξιο δημοτικό, τετρατάξιο Παρθεναγωγείο, τριτάξιο Σχολαρχείο και Νυχτερινή Λαϊκή Σχολή. Μέχρι το 1922 λειτουργούσε κοινοτική βιβλιοθήκη με 2.000 τόμους βιβλίων.

B

Οδός Βιθυνίας: Η Βιθυνία είναι μεγάλη γεωγραφική περιοχή στην βόρεια Μ. Ασία που βρέχεται από την Προποντίδα, τον Βόσπορο, και τον Εύξεινο Πόντο. Κυριότερες αρχαίες πόλεις της Βιθυνίας ήταν η Χαλκηδών, η Νίκαια, η Προύσα, ο Αστακός κ.α. Η Βιθυνία έπαιξε σπουδαίο ρόλο μετά την άλωση της Βασιλεύουσας το 1204 από τους Σταυροφόρους, όταν η Νίκαια αποτέλεσε την έδρα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας έως την ανάκτηση της Πόλης το 1261 από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο.

Οδός Βοσπόρου: Είναι αφιερωμένη στον ιστορικό πορθμό που ενώνει τον Ελλήσποντο με τον Εύξεινο Πόντο και είναι συνδεδεμένος με μεγάλες ιστορικές στιγμές του ελληνισμού από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Οδός Βουρνόβα: Προς τιμή του κατάφυτου προαστίου και θερέτρου της Σμύρνης Βουρνόβα στους νότιους πρόποδες του Σιπύλου όρους. Στον Μπουρνόβα υπήρχε ναός, νηπιαγωγεία, σχολές, ιδιωτικά σχολεία και εμπορικό γυμνάσιο.

Οδός Βρυούλων: Προς τιμήν της πόλης Βρύουλα, 40 χλμ. δυτικά της Σμύρνης, η οποία μέχρι το 1922 αριθμούσε 40.000 κατοίκους, εκ των οποίων οι 34.000 ήταν Έλληνες, 5.000 Τούρκοι, 1.000 Αρμένιοι και Εβραίοι. Η πόλη πυρπολήθηκε από τους Τούρκους το Σεπτέμβριο του 1922 και όσοι κάτοικοι δεν πρόλαβαν να διαφύγουν σφαγιάσθηκαν.

Οδός Βυζαντίου: Προς τιμήν της πόλης του Βυζαντίου που ίδρυσαν οι αρχαίοι Μεγαρείς με οικιστή τον Βύζαντα επί της ευρωπαϊκής ακτής του Βοσπόρου. Το Βυζάντιο έλαβε μέρος στην Ιωνική επανάσταση εναντίον των Περσών, οι οποίοι και κατέστρεψαν την πόλη μετά την άδοξη καταστολή της επανάστασης. Ελευθερώθηκε από τον Σπαρτιάτη στρατηγό Πausανία αλλά τελικά, ο Αλέξανδρος κατέστησε την πόλη αυτόνομη.

Γ

Οδός Γερβασίου Γρεβενών: Αφιερωμένη στη μνήμη του πρώτου Αρχιερατικού Επιτρόπου Νέας Κοκκινιάς του από Σεβαστείας Γερβασίου. Υπηρέτησε ως ιερέας και διδάσκαλος στον Πόντο, την Κων/πολη και στη Σόφια. Το 1924 έφτασε στον Πειραιά με κιβώτια που περιείχαν ιερατικά κειμήλια από λεηλατημένες και πυρπολημένες πόλεις της Μ.

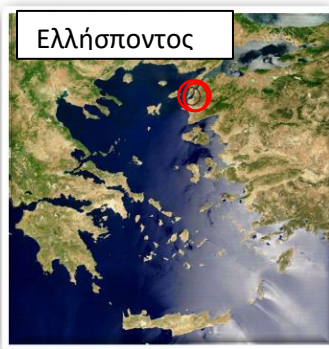
Ασίας. Τα περισσότερα τα άφησε στην Νίκαια, ενώ άλλα έστειλε στην Καστοριά και στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών. Φρόντισε για τη λειτουργία ναών στη Ν. Κοκκινιά και την ίδρυση γυμνασίου και γυμναστηρίου στη Νίκαια. Η Νίκαια τον τίμησε για την πολύπλευρη και ανεκτίμητη προσφορά του προς την πόλη με την μεταφορά των λειψάνων του στο Κοιμητήριο της Νίκαιας.

Δ

Οδός Δαρδανελλίων: Προς τιμή της ομώνυμης Μικρασιάτικης πόλης και των Στενών των Δαρδανελλίων. Μετά την Μικρασιατική Καταστροφή, οι πρόσφυγες από τα Δαρδανέλλια μετέφεραν στη Νίκαια την κάρα του Αγίου Θεοδώρου, η οποία φυλάσσεται στον ιερό ναό της Οσίας Ξένης. Κατά το 1923 με την Συνθήκη της Λωζάννης καθορίστηκαν οι όροι διέλευσης των πλοίων. Στην πόλη λειτουργούσε σχολείο από το 1793.

Οδός Δορυλαίου: Προς τιμή της αρχαίας ελληνικής μικρασιατικής ομώνυμης πόλης που βρίσκεται στην περιοχή της Φρυγίας. Πριν το 1922 οι Έλληνες της πόλεως είχαν σπουδαία κοινότητα με ναούς και μεγάλη οικονομική ανάπτυξη. Την 7η και 8η Ιουλίου 1921 έγινε σφοδρότατη μάχη μεταξύ των ελληνικών και τουρκικών δυνάμεων με νίκη των ελληνικών.

Ε

Οδός Ελλάσπόντου: Προς τιμήν της θάλασσας που ενώνει το Αιγαίο πέλαγος και την Προποντίδα της επονομαζόμενης και Δαρδανέλια. Κατά την μυθολογία στα νερά αυτά πνίγηκε η Έλλη, όταν έπεσε από το χρυσόμαλλο κριάρι που τη μετέφερε, μαζί με το Φρίξο, από τη Θήβα όπου βασιλεύε ο πατέρας τους Αθάμας, στην Κολχίδα.

Οδός Επταλόφου: Προς τιμή της Κων/πόλεως, η οποία επονομάζεται και Επτάλοφος, επειδή είναι κτισμένη πάνω σε 7 λόφους όπως και η Ρώμη, για αυτό ονομάζεται και Νέα Ρώμη.

Οδός Εφέσου: Προς τιμή της αρχαίας Ιωνικής και περιφέρειας ομώνυμης πόλης στα νότια της Σμύρνης. Κατά τους Χριστιανικούς χρόνους, υπήρξε το επίκεντρο του ενδιαφέροντος καθώς εκεί δίδαξαν ο Απόστολος Παύλος και ο ευαγγελιστής Ιωάννης, όπου και παρέμεινε μέχρι του θανάτου του. Στη Νέα Έφεσο, υπήρχε σχολείο πριν από το 1792, που έκλεισε το 1821 λόγω των σφαγών, αλλά επαναλειτούργησε ως το 1922.

Ι

Οδός Ικονίου: Προς τιμή της αρχαίας ελληνικής μικρασιατικής ομώνυμης πόλης στην περιοχή της αρχαίας Λυκαονίας. Κατά την Τρίτη Σταυροφορία την κατέλαβε ο αυτοκράτορας της Γερμανίας Φρειδερίκος Μπαρμπάροσα αλλά την αλλά κατέλαβαν οι Σελτζούκοι μετά το θάνατο του. Τέλος ο Μωάμεθ Β' ο Πορθητής την κυριεύσε το 1466. Μετά την Μικρασιατική καταστροφή οι Έλληνες κάτοικοι του Ικονίου ήρθαν πρόσφυγες στην Ελλάδα.

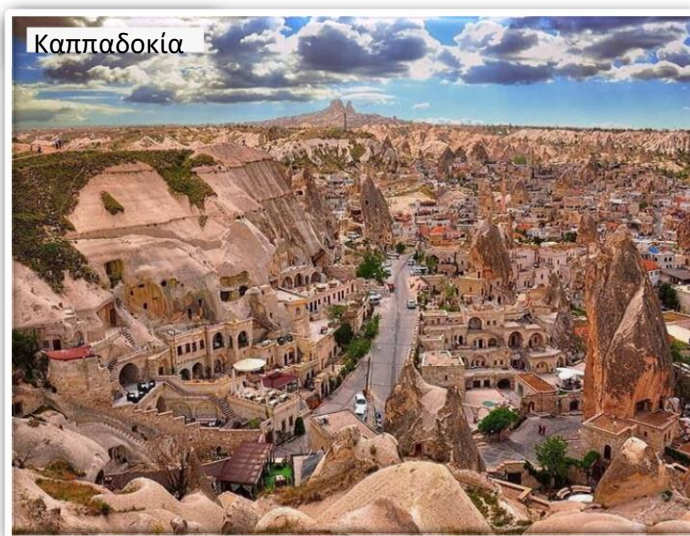
Οδός Ίμβρου: Αφιερωμένο στο ομώνυμο ελληνικό νησί που παραδόθηκε στην Τουρκία με τη συνθήκη της Λωζάνης το 1923. Στη νεότερη εποχή και βάσει της Συνθήκης της Λωζάνης η Ίμβρος παραδόθηκε στην Τουρκία με ειδικούς όρους για την προστασία και ευημερία του ελληνικού πληθυσμού. Η Τουρκία καταστρατηγώντας τη συνθήκη, επέβαλε τα μαθήματα στα ελληνικά σχολεία να γίνονται στην τουρκική γλώσσα, η πολιτική ζωή απαγορεύτηκε στην ελληνική κοινότητα, έκλεισαν ναοί και η ζωή έγινε αφόρητη στους Έλληνες κατοίκους του νησιού.

Οδός Ιωνίας: Προς τιμήν της περίφημης μικρασιατικής επαρχίας όπου οι αρχαίοι Έλληνες κατά τον Α΄ αποικισμό ίδρυσαν αποικίες οι οποίες απετέλεσαν την Ιωνική Δωδεκάπολη: Μίλητος, Έφεσος, Σάμος, Χίος κ.α. Η Ιωνία έως και τον Σεπτέμβριο του 1922 εξακολουθούσε την τροφοδοσία του έθνους και όχι μόνο, με πλούτο οικονομικό, πνευματικό, καλλιτεχνικό, πολιτικό, κοινωνικό. Οι κάτοικοί της φημίζονταν για τη ζωντάνια και την εργατικότητα τους την ευστροφία και το πολυτάξιδο χαρακτήρα τους, την εφευρηματικότητα και την πνευματικότητά τους, την κοινωνικότητα και την ευθύτητά τους, την εξυπνάδα και την καλλιτεχνική και εμπορική τους φύση.

Κ

Οδός Καισαρείας: Αφιερωμένη στην αρχαία ελληνική πόλη Μάζακα η οποία ήταν χτισμένη πάνω σε 5 λόφους και σε μικρή απόσταση στα νοτιοανατολικά της σημερινής. Το 1872 ιδρύθηκε Γυμνάσιο μέσα στη μονή και το 1885 Παρθεναναγωγείο λίγο έξω από το μοναστήρι, με 3 τάξεις δημοτικού και 3 ελληνικής σχολής. Είχε εμπορική οικονομία επειδή το έδαφος ήταν άγονο και παρήγαγαν υφάσματα, τάπητες, δέρματα και ξηρούς καρπούς. Οι Έλληνες της Καισαρείας ήρθαν στην Ελλάδα το 1922-23 με την ανταλλαγή των πληθυσμών και βάσει της Συνθήκης της Λωζάνης.

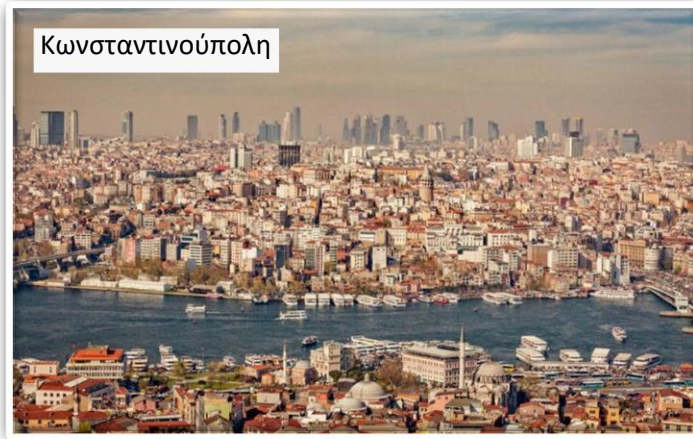
Οδός Καππαδοκίας (νυν Αμυραδάκη): Αφιερωμένο στην μεγαλύτερη ομώνυμη μικρασιατική περιοχή που αναφέρεται από τον Ηρόδοτο. Η Καππαδοκία υπέστη πολλές καταστροφές από βαρβαρικές επιδρομές ενώ από κει ο Ιουστινιανός και ο Ηράκλειος απέκρουσαν τους Πέρσες αρχικά και τους Άραβες κατόπιν. Τον 11ο αι. μ. Χ. την κατέλαβαν οι Σελτζούκοι Τούρκοι και το 1453 οι Οθωμανοί οι οποίοι με τη σκληρότητά τους, οδήγησαν πολλούς Έλληνες να εγκαταλείψουν τις εστίες τους. Η Καππαδοκία ανέδειξε πολλούς Αγίους, Οσίους, Πατέρες της Εκκλησίας μας και υπήρξε βαθύτατα χριστιανική περιοχή.

Οδός Κερασούντος: Οδός αφιερωμένη στην αρχαιότατη ελληνική πόλη που ίδρυσαν οι Σινωπείς τον 7ο αι. π.Χ. ίσως στην παραλία του Πόντου. Η Κερασούντα προμήθευε την Κων/πολη με λινά υφάσματα και αποτελούσε ένα από τα πλέον σημαντικά κέντρα υφαντουργίας της αυτοκρατορίας ενώ διεξήγε εμπόριο με τις μεγάλες πόλεις του Εύξεινου πόντου και με την απέναντι περιοχή της αρχαίας Σκυθίας. Στη νεότερη εποχή είχε σχολείο πριν από τα τέλη του 18ου αι. και αργότερα δημιουργήθηκε και δεύτερο.

Οδός Κορδελίου (τώρα Κύπρου): Ήταν αφιερωμένη στο ωραιότατο και κατάφυτο προάστιο στα βορειοδυτικά της Σμύρνης. Υπήρχαν ναοί, Σχολή Αρρένων και Θηλέων διέθετε λέσχες κέντρα διασκεδάσεως, εξοχικές κατοικίες και επαύλεις. Στο Κορδελιό πήγαινε κανείς οδικά, σιδηροδρομικώς και με πλοiάρια. Απέχει 13 χιλιόμετρα από την Σμύρνη.

Οδός Κρήνης-Πλατεία Κρήνης: Προς τιμή της μικρασιατικής πόλης Κρήνης που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της χερσονήσου της Ερυθραίας απέναντι της Χίου. Διέθετε ναούς και περίφημα σχολεία και από το τέλος του δέκατου έβδομου αιώνα λειτούργησε σχολείο. Η Κρήνη ήταν έδρα Επισκοπής η οποία το 1903 προάχθηκε σε μητρόπολη.

Οδός Κωνσταντινουπόλεως: Αφιερωμένη στην Βασιλίδα των πόλεων την πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Εγκαινιάστηκε την 11η Μαΐου από τον Κωνσταντίνο τον Μέγα τον Ισαπόστολο και χάθηκε την 29η Μαΐου του 1453 από τους Οθωμανούς επί αυτοκράτορα Κωνσταντίνου 11ου του Παλαιολόγου. Η πόλη επονομάσθηκε Νέα Ρώμη και Επτάλοφος γιατί ήταν κτισμένη πάνω σε επτά λόφους όπως και η Ρώμη. Κτίστηκε στην ίδια τοποθεσία που είχαν ιδρύσει αποικία οι Μεγαρείς που έλαβε το όνομα του οικιστή Βύζαντος. Κατά την Άλωση της από τους Χριστιανούς Σταυροφόρους της Δύσεως το 1204

κατεστράφησαν πολλά μνημεία της. Κατά την Άλωση της το 1453 οι Οθωμανοί λεηλάτησαν, έσφαξαν, έκαψαν και αιχμαλώτισαν τους κατοίκους τους. Παρ' όλα αυτά και ενώ αποτέλεσε την έδρα του κράτους της σουλτανικής Τουρκίας, οι Έλληνες κάτοικοι της ανέλαβαν και πάλι τα ηνία της πνευματικής, πολιτιστικής και οικονομικής υπεροχής. Μέχρι το 1922 ζούσαν εκεί περισσότεροι από 250.000 Έλληνες. Σήμερα μετά τις καταστροφές του Σεπτεμβρίου 1955 και τις μέχρι τώρα δυσμενείς εναντίον τους καταστάσεις απέμειναν περίπου μόνο 1.830.

Λ

Οδός Λαοδικείας: Αφιερωμένη στις 3 ομώνυμες μικρασιατικές πόλεις των αρχαίων, ελληνοιστικών και ρωμαϊκών χρόνων. Η πρώτη που στην αρχαιότητα ονομαζόταν Πάραλος υπήρξε εμπορικότατος λιμένας και ήταν χτισμένη απέναντι της Κύπρου και επί Μάρκου Αντωνίου είχε ανακηρυχθεί ελευθέρα αφού ως γνωστό οι Ρωμαίοι όταν κατακτούσαν μια ελληνική πόλη ή περιοχή που ήταν προσοδοφόρα, την ονόμαζαν ελευθέρα για πολιτικούς λόγους. Η δεύτερη ομώνυμη πόλη βρίσκεται στην περιοχή της Φρυγίας και πάνω στον ποταμό λύκο και ονομαζόταν Διόπολις (η πόλη του Διός). Σε αυτή συγκροτήθηκε τοπική Σύνοδος μεταξύ των ετών 343-381 μ. Χ. Η τρίτη ομώνυμη πόλη επονομάζεται Κατακεκαυμένη και είναι κτισμένη στην περιοχή της Λυκαονίας βορειοδυτικά του Ικονίου. Την πόλη ίδρυσε ο Σέλευκος ο Α΄ ο Νικάνωρ από τους ισχυρότερους διαδόχους του Μ. Αλέξανδρου και της έδωσε το όνομα της μητέρας του. Τον 6ο αι. μ.Χ. η Λαοδικεία της Λυκαονίας αναφέρεται μεταξύ των 26 σπουδαίων πόλεων της περιοχής.

Μ

Οδός Μαγνησίας: Αφιερωμένη στην αρχαία ελληνική αποικία των Μαγνητών της Θεσσαλίας ιδρύθηκε κατά τον πρώτο αποικισμό και μεταξύ των ετών 950- 800 π. Χ. Η Μαγνησία από την αρχαιότητα έως και τον Σεπτέμβριο του 1922 ήταν πλουσιότατη. Στη νεότερη εποχή είχε βιομηχανία, εμπόριο, αγροτικά προϊόντα (σταφύλια, σταφίδες, ελιές, σύκα, βαμβάκι κ.α. Αποτελούσε έδρα Μητροπολίτη και λειτουργούσε λαμπρούς ναούς όπως τον Μητροπολιτικό του Αγίου Αθανασίου. Η Μαγνησία απελευθερώθηκε την 19/05/1919 από το 6ο ελληνικό σύνταγμα πεζικού και

πυροβολικού και υπήρξε έδρα του Σώματος Στρατού Σμύρνης. Κατά την αποχώρηση των Ελλήνων το 1922 οι τούρκοι σφάγιασαν τους χιλιάδες εναπομείναντες Έλληνες κατοίκους και αιχμαλώτους Έλληνες στρατιώτες και με τα άψυχα σώματά τους γέμισαν τις χαράδρες του Σιπύλου.

Οδός Μαρμαρά: Προς τιμή της περιοχής Μαρμαρά στη νοτιοδυτική ακτή της νήσου Προικονήσου στην Προποντίδα. Η περιοχή ολόκληρη στην αρχή της Προποντίδας καλείται Μαρμαράς από τα λατομεία λευκού μαρμάρου που υπάρχουν στο εσωτερικό.

Οδός Μ. Ασίας (28ης Οκτωβρίου): Ήταν αφιερωμένη σε ολόκληρη τη Μ. Ασία με τις πόλεις της και για αυτά που προσέφεραν οι Έλληνες κάτοικοι της έως και το Σεπτέμβριο του 1922. Η Μ. Ασία ανέδειξε φιλοσόφους, ποιητές, σοφούς αρχιτέκτονες, ιστοριογράφους, γεωγράφους στρατηγούς, πολιτικούς. Εκεί γεννήθηκε η ιδέα του δημοκρατικού πολιτεύματος και ο σεβασμός στην ελευθερία και την αξιοπρέπεια του ατόμου. Η Μ. Ασία ήταν η περιοχή, όπου οι κάτοικοι με κίνδυνο τη ζωή

τους, κατά την τουρκοκρατία, ήταν οι Φιλικοί που διοχέτευαν πολεμοφόδια και χρήματα και οι αγωνιστές στην υπόλοιπη επαναστατημένη ηπειρωτική και νησιωτική Ελλάδα. Δεν έπαψε να λειτουργεί σχολές (καθ' όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας) σχολεία και ακαδημίες που εξυπηρετούσαν τους νέους ολόκληρου του ελληνισμού. Διαφύλαξε την Ορθόδοξη Πίστη, την ελληνική γλώσσα και ταυτότητα έως το 1922 παρά τις διώξεις, τα μαρτύρια, τις σφαγές, τους εξαναγκασμούς και τις άλλες διάφορες αντιξοότητες.

Οδός Μουδανιών: Αφιερωμένη στην ομώνυμη μικρασιατική πόλη επί της ασιατικής ακτής της Προποντίδας. Σε αυτή την πόλη συνήφθη φοβερή μάχη τον Αύγουστο του 1922 μεταξύ της αποχωρούσας 11ης ελληνικής μεραρχίας και τουρκικών τμημάτων πεζικού και ιππικού. Στις 22 Σεπτεμβρίου με 3 Οκτωβρίου 1922 έγινε στα Μουδανιά, συνδιάσκεψη των εκπροσώπων της Αγγλίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Τουρκίας και αποφασίστηκε να εκκενωθεί η Ανατολική Θράκη από τον ελληνικό στρατό και να παραχωρηθεί στην Τουρκία. Οι Έλληνες αντιπρόσωποι προσπάθησαν να περιορίσουν την εδαφική έκταση και να επιβραδύνουν την αποχώρηση των Ελλήνων ώστε να προφτάσουν να μεταφέρουν την κινητή τουλάχιστον περιουσία τους. Τίποτα από αυτά δεν εισακούστηκε με αποτέλεσμα να χαθεί χωρίς λόγο η Ανατολική Θράκη.

Σ

Οδός Σαγγαρίου: Προς τιμήν του μεγάλου ομώνυμου μικρασιατικού ποταμού που πηγάζει από τις υπώρειες των φρυγικών ορέων και καταλήγει στη Θάλασσα του Εύξεινου Πόντου. Η κοιλάδα του Σαγγαρίου έχει στρατηγική σημασία αφού επέχει θέση οδών που οδηγούν στο εσωτερικό της Μ. Ασίας. Κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο 1921, μετά την προέλαση των ελληνικών δυνάμεων προς Σαγγάριο-Άγκυρα διεξήχθησαν φονικότερες μάχες που τις αντιμετώπισαν νικηφόρα τα ελληνικά στρατεύματα και παρέμειναν έως την αποχώρηση του Αυγούστου 1922.

Οδός Σαμψούντος: Προς τιμήν της αρχαίας ελληνικής αποικίας Αμισού επί των ποντιακών ακτών της Μαύρης Θάλασσας, γνωστής και ως Σαμψούς. Από τον 18ο αι. λειτουργούσε ελληνικό σχολείο, βιβλιοθήκη, ξενώνας και νοσοκομείο. Στη νεότερη εποχή μεταξύ των άλλων σχολείων λειτουργούσαν το «Θεοδωρίδειο» Αρρεναγωγείο και το «Γεωργιάδειο» Παρθεναγωγείο. Στις 07 Ιουλίου 1920 έφτασαν στην πόλη οι ελληνικές δυνάμεις.

Η καταστροφή της Σμύρνης

Οδός Σμύρνης: Αφιερωμένη στην αρχαία ομώνυμη και περιώνυμη ελληνική μικρασιατική αιγαιοπελαγίτικη πόλη «την καλλίστην πασών», . Είναι κτισμένη στο μυχό του σμυρναϊκού κόλπου και στους πρόποδες του όρους Πάγος και κοντά της ρέει ο Μέλης ποταμός όπου κατά την παράδοση γεννήθηκε ο Όμηρος. Ιδρύθηκε κατά τον 11ο-10ο αι. π.Χ. από τους Έλληνες Αιολείς αποίκους και κατά τον 7ο αι. π.Χ. από τους Έλληνες της Κολοφώνος οι οποίοι και την οδήγησαν στην ακμή της, μια ακμή που είχε διάρκεια έως τον Σεπτέμβριο του 1922 μ.Χ. Κατά την

τουρκοκρατία η Σμύρνη αποτελούσε το στόχαστρο των Τούρκων και οι Έλληνες κάτοικοι της υπέστησαν πολλές φορές αντίποινα για την επανάσταση του 1821 όπως σφαγές, αλλά και λεηλασίες των περιουσιών τους . Κατά τη νεότερη εποχή η Σμύρνη απέκτησε κοσμοπολιτισμό με προεξάρχοντες τους Έλληνες κατοίκους της οι οποίοι ήταν έμποροι, βιομήχανοι, βιοτέχνες, ναυτικοί, εφοπλιστές, τραπεζίτες, επαγγελματίες, τεχνίτες, καταστηματαρχες. Όλα τα προϊόντα που μπορεί κανείς να φανταστεί κυκλοφορούσαν στην πόλη . Την 2α Μαΐου 1919 αποβιβάστηκαν στη Σμύρνη και την απελευθέρωσαν, μετά από τουρκική κατοχή 500 χρόνων οι ελληνικές δυνάμεις, κάτω από τις ευλογίες του Μητροπολίτου Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης και τις ζητωκραυγές και τις επευφημίες του πλήθους . **Το Σεπτέμβριο του 1922 και ενώ είχε αρχίσει η αποχώρηση των ελληνικών δυνάμεων οι Τούρκοι άναψαν φωτιά στην αρμενική συνοικία, ώστε με τη φορά του ανέμου να καιγόταν και η ελληνική, γεγονός που συνέβη. Η παραλία της Σμύρνης, ενώ η πόλη καιγόταν, γέμισε ασφυκτικά από τους Έλληνες Μικρασιάτες, οι οποίοι ζητούσαν καταφύγιο στα πλοία που θα τους έφερναν πίσω στην ελεύθερη Ελλάδα 3000 χρόνια μετά. Εκεί κάτω από την εγκληματική αδιαφορία και συνεργία των συμμάχων μας, οι Τούρκοι δολοφονούσαν, βίαζαν, έσφαζαν, αιχμαλώτιζαν τους ανυπεράσπιστους και άοπλους Έλληνες. Έτσι έληξε φρικτά και βάνουσα ένας πολιτισμός 3000 ετών.**

Οδός Σωκίων: Αφιερωμένη στην ομώνυμη ιωνική ελληνική μικρασιατική πόλη που βρίσκεται επάνω στη δεξιά όχθη του Μαιάνδρου ποταμού. Η πόλη και η περιοχή της έγιναν θέατρο επιχειρήσεων μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων τους οποίους βοηθούσαν οι Ιταλοί. Τον Αύγουστο του 1922 αιχμαλωτίστηκαν εκεί τμήματα των ελληνικών δυνάμεων από τους Τούρκους, οι οποίοι και κατέσφαζαν τους κατοίκους. Μεταξύ των θυμάτων υπήρξαν και Έλληνες πρόσκοποι της πόλης που προσπάθησαν διασώσουν τα γυναικόπαιδα.

Τ

Οδός Ταρσού: Προς τιμή της αρχαίας ομώνυμης πόλης της Κιλικίας που ανήκε στο βιλαέτι των Αδάνων . Καθ' όλη τη μακράιωνη ιστορική πορεία της υπήρξε πασίγνωστη, διότι σε κάθε ιστορική περίοδο είχε να προσφέρει και κάτι ή κάποιον διάσημο και χρήσιμο. Η αίγλη της πόλης παρέμεινε ζωντανή και κατά τους βυζαντινούς χρόνους, οπότε και υπέστη καταστροφές από τις επιδρομές των Περσών, των Αράβων και των Τούρκων.

Οδός Τενέδου: Προς τιμήν της ομώνυμου ελληνικής αιγαιοπελαγίτικης νήσου κατεχόμενης τώρα από τους Τούρκους. Κατέχει σπουδαιότατη στρατηγική θέση, βρισκόμενη στο βορειοδυτικό Αιγαίο και στο στόμιο του Ελλησπόντου. Κατά την Βυζαντινή εποχή αποτελούσε έδρα Επισκόπου υπό τη Μητρόπολη Εφέσου και είχε Χριστιανική κοινότητα από τους πρώτους χρόνους του Χριστιανισμού. Το 1310 την κατέκτησαν οι Σελτζούκοι και την ονόμασαν Αϊδίν. Ερείπια της πόλεως με σημαντικά ευρήματα έχουν ανασκαφεί κοντά στην μικρασιατική ελληνική πόλη Αϊδίνιο.

Οδός Τραπεζούντος: Αφιερωμένη στην ομώνυμη αρχαία ελληνική πόλη που είναι χτισμένη στα παράλια του Εύξεινου πόντου. Από τον 13 αι. άρχισαν οι επιδρομές των Τούρκων, του Ικονίου αρχικά, έως ότου κατελήφθη το 1461. Οι κατακτητές κατάσφαζαν τους κατοίκους και πολλοί από αυτούς διέφυγαν από την πόλη, για να σωθούν. Οι Τούρκοι όμως χρησιμοποίησαν Έλληνες τεχνίτες για την ανοικοδόμησή της. Οι Έλληνες της Τραπεζούντος υπέστησαν κακουχίες και καταπιέσεις μέχρι το σημείο πολλοί να εξισλαμισθούν και άλλοι να γίνουν κρυπτοχριστιανοί ενώ κυνηγήθηκε ανελέητα η ελληνική γλώσσα. Οι κάτοικοι της εκτός από το εμπόριο ασχολούνταν και με την αργυροχρυσοχοΐα, την υφαντουργία, την βυρσοδεψία, την ναυπηγική. Το 1923 με τη Συνθήκη της Λωζάννης οι Έλληνες κάτοικοί της εξαναγκάστηκαν να την εγκαταλείψουν 3000 χρόνια μετά την ίδρυσή της.

Φ

Οδός Φαναριωτών: Αφιερωμένο στους εκ Φαναρίου προερχόμενους Έλληνες που ανήκαν στην αριστοκρατική, πνευματική, διπλωματική και πολιτική τάξη του Γένους. Πρόκειται για τις ελληνικές οικογένειες της Κων/πόλεως ή άλλων ελληνικών περιοχών, οι οποίες μετά την Άλωση κατοίκησαν στην Πολιτική συνοικία Φανάρι, όπου έδρευε πλέον το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Οι Φαναριώτες ήταν πολύ μορφωμένοι και γνώριζαν πολλές ξένες γλώσσες, αναδείχθηκαν και στα γράμματα, την ποίηση και τις τέχνες.

Οδός Φιλαδελφείας: Προς τιμή της αρχαίας ομώνυμης μικρασιατικής πόλης που έκλεισε το έτος 140 π. Χ. Μέχρι το 1922 λειτουργούσαν οι ναοί της Θεοτόκου, Αγίου Γεωργίου, Αρχαγγέλων, Αγίου Θεοδώρου και Αγίου Δημητρίου. Την Φιλαδέλφεια απελευθέρωσε ο ελληνικός στρατός την 11η Ιουνίου 1922 δια της 2ας Μεραρχίας του Α' Σώματος

Στρατού από την κοιλάδα του Καϊστρου και της 13ης μεραρχίας του σώματος Σμύρνης εισβάλλουσας από την κοιλάδα του Έρμου. Το Σεπτέμβριο του 1922 εκκενώθηκε βίαια από τους Έλληνες κατοίκους της, που πολλοί από αυτούς κατεσφάγησαν.

Οδός Φρυγίας: Προς τιμήν της μεγάλης μικρασιατικής περιοχής Φρυγίας που καταλάμβανε το κεντρικό υψίπεδο της κεντρικής Μ. Ασίας. Στην Φρυγία ανήκουν τα όρη Διδύμον και Κάδμος και την διαρρέουν οι ποταμοί Έρμος, Μαϊάνδρος. Οι αρχαίοι γηγενείς Φρύγες μιλούσαν τη φρυγική γλώσσα που μοιάζει στην αρχαία αρμενική και θρακική, ενώ ανήκει και αυτή στην ινδοευρωπαϊκή.

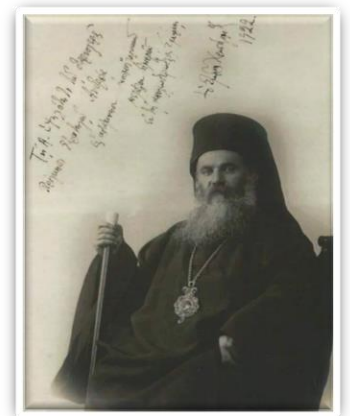

Οδός Χαλκηδώνος: Αφιερωμένη στην αρχαία ελληνική αποικία των Μεγαρέων, που την ίδρυσαν το 675 π.Χ. στα ασιατικά παράλια του Βοσπόρου και ήταν προάστιο του Βυζαντίου. Την πόλη είχε καταλάβει ο Πέρσης βασιλεύς Χοσρόης κατά τους πολέμους των βυζαντινών κατά των περσών, την οποία όμως επανέκτησαν σύντομα τα βυζαντινά στρατεύματα. Τελικά η Χαλκηδόνα έπεσε από τον Μωάμεθ Β Πορθητή λίγο πριν από την Άλωση της Κων/πόλεως.

Οδός Χρυσοστόμου Σμύρνης: Αφιερωμένη στη μνήμη του Ιερό εθνομάρτυρα τελευταίου μητροπολίτου Σμύρνης Αγίου Χρυσοστόμου. Ο Χρυσόστομος Καλαφάτης ήταν Έλληνας Μικρασιάτης επίσκοπος και θεολόγος ο οποίος διετέλεσε Μητροπολίτης Δράμας και Σμύρνης. Είναι άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η μνήμη του τιμάται την Κυριακή προ της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Την περίοδο 1902-1910 ήταν Μητροπολίτης Δράμας και Φιλίππων με σημαντική δράση στον Μακεδονικό Αγώνα και με πρωτοβουλίες για τη δημιουργία πολλών ελληνικών εκπαιδευτηρίων. Από το 1910 έως και τον μαρτυρικό του θάνατο διετέλεσε Μητροπολίτης Σμύρνης επιδεικνύοντας μέριμνα για τον αθλητισμό, την παιδεία και την κοινωνική πρόνοια της πόλης.

Αρνήθηκε να εγκαταλείψει το ποιμνίό του, παρά την προσφορά ασφαλούς διαφυγής σε αυτόν από τις Μεγάλες Δυνάμεις, και κατακρεουργήθηκε από τον φανατισμένο τουρκικό όχλο κατά την ανακατάληψη της Σμύρνης από τον τουρκικό στρατό στη Μικρασιατική Καταστροφή, στις 27 Αυγούστου 1922, μετά από εντολή του Νουρεντίν πασά. Το 1993 κατετάγη στο αγιολόγιο της Εκκλησίας μαζί με όλους τους μάρτυρες της Μικρασιατικής Καταστροφής, με απόφαση της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Πηγές

- Αττική Νίκαια, Η Ιστορία της προσφυγικής μεγαλούπολης, Αρχοντία Παπαδοπούλου
- <https://el.wikipedia.org/wiki>